

АЛТЫНСАРИН ОҚУЛАРЫ

«ҚАЗІРГІ ӘЛЕУМЕТТІК МӘДЕНИ ЖӘНЕ ГЕОСАЯСИ
НАҚТЫЛЫҚТАҒЫ ҚҰНДЫЛЫҚТАР – ТӘРБИЕНІҢ
ТҰЖЫРЫМДАМАЛЫҚ НЕГІЗІ»

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ТӘЖІРИБЕЛІК
КОНФЕРЕНЦИЯ МАТЕРИАЛДАРЫ

I КІТАП

АЛТЫНСАРИНСКИЕ ЧТЕНИЯ

«ЦЕННОСТИ КАК КОНЦЕПТУАЛЬНАЯ ОСНОВА ВОСПИТАНИЯ
В СОВРЕМЕННЫХ СОЦИОКУЛЬТУРНЫХ
И ГЕОПОЛИТИЧЕСКИХ РЕАЛИЯХ»

МАТЕРИАЛЫ МЕЖДУНАРОДНОЙ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ

I КНИГА

Қостанай қ., 2025 ж.
г. Қостанай, 2025 г.

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ / РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Қуанышбаев Сеитбек Бекенович, география ғылымдарының докторы, доцент, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің Басқарма Төрағасы-Ректоры, Қазақстан; **Наурызбаева Эльмира Кенжеғалиқызы**, тарих ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессоры, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің академиялық мәселелер жөніндегі проректоры; **Жарлығасов Женис Бахытбекович**, ауыл шаруашылығы ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің зерттеулер, инновация және цифрландыру жөніндегі проректоры; **Скударева Галина Николаевна**, педагогика ғылымдарының докторы, доцент, Ресейлік Мәскеу облысындағы Мемлекеттік жоғары білім беру ұйымы «Мемлекеттік гуманитарлық-технологиялық университеті» ректоры, педагогика кафедрасының меңгерушісі, Ресей; **Бережнова Елена Викторовна**, педагогика ғылымдарының докторы, Ресей Сыртқы істер министрлігінің Мәскеу мемлекеттік Халықаралық қатынастар институтының (университет) профессоры; **Есіркепова Кенжегүл Қабылғазықызы**, филология ғылымдарының кандидаты, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университеті Ө.Сұлтанғазин атындағы педагогикалық институтының директоры; **Ибраева Айман Елемановна**, Қостанай облысы әкімдігінің Білім басқару басшысы; **Калимжанова Роза Лаиковна**, PhD докторы, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика, психология және арнайы білім беру кафедрасының меңгерушісі; **Утегенова Бибикуль Мазановна**, педагогика ғылымдарының кандидаты, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика, психология және арнайы білім беру кафедрасының қауымдастырылған профессоры; **Смаглий Татьяна Ивановна**, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика ғылымдарының кандидаты; педагогика, психология және арнайы білім беру кафедрасының қауымдастырылған профессоры; **Жетписбаева Айсылу Айратовна**, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің Ы. Алтынсарин атындағы әдістемелік кабинетінің меңгерушісі.

Қазіргі әлеуметтік мәдени және геосаяси нақтылықтағы құндылықтар - тәрбиенің тұжырымдамалық негізі:
Қ 22 Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция материалдары: I Кітап, 27 ақпандағы 2025 жылдың – Қостанай: Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университеті, 2025. – 1916 б. = Ценности как концептуальная основа воспитания в современных социокультурных и геополитических реалиях: Материалы международной научно-практической конференции: I книга, 27 февраля 2025 года. – Костанай: Костанайский региональный университет имени Ахмет Байтұрсынұлы, 2025.–1916 с.

ISBN 978-601-356-498-2

Жинақта Алтынсарин оқуларының «Қазіргі әлеуметтік мәдени және геосаяси нақтылықтағы құндылықтар – тәрбиенің тұжырымдамалық негізі» атты Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясының материалдары жарияланған. Бұл Қазақстандық білім беру жүйесіндегі балалар мен жастарды тәрбиелеудің құндылықтары туралы зерттеулер, еліміздің ұлттық біртұтас тәрбие бағдарламаны жүзеге асыру жолдары, жас ұрпақты тәрбиелеуде халықаралық және отандық тәрбие мәселелері ескеру жолдары, мектеп пен отбасының қоғамдық тәрбие күштерін біріктіру туралы пікірлері, зерттеу ұсынылымдары туралы мақалалар жинақталған.

Жинақта білім беруде ұлттық тәлім-тәрбие құндылықтарын еңгізудің өзекті мәселелері, озат тәжірибелер, біртұтас тәрбиенің бағыт-бағдарымен тенденцияларын айқындалып, сондай-ақ қолжетімділікпен инклюзивтілікті қамтамасыз ету, барлық деңгейлердегі мазмұнның құндылық аспектісін өзектендіру, білім беру ұйымдарында ашықтық пен ынтымақтастық ахуалын құру, білім беруді дамыту мен психологиялық-педагогикалық қолдаудың инновациялық форматтарымен тиімді тәжірибелерін еңгізу, педагогикалық ғылым мен практиканы интеграциялау қарастырылған.

Конференция материалдары қазіргі білім беру контекстіндегі Ы. Алтынсариннің педагогикалық мұрасының өзектілігін, оқытудың гуманистік теориясының ғылыми негіздерін, қазіргі педагогикалық білім берудегі ғылым мен практиканың өзара байланысы мәселесін шешу жолдарын, интегративті жүйе ретіндегі кәсіпке дейінгі педагогикалық білім берудің маңыздылығын, цифрлық ресурстарды пайдалана отырып, педагогтардың тәрбие мәселелерін өз қызметтерінде шешу жолдары айқындалған.

Бұл жинақтың материалдарын ғалымдар, жоғары оқу орындары мен колледж оқытушылары, мектеп мұғалімдері мен мектепке дейінгі тәрбиешілер, педагог-психологтар, магистранттар мен студенттер пайдалана алады.

В сборнике содержатся материалы Международной научно-практической конференции Алтынсаринские чтения «Ценности как концептуальная основа воспитания в современных социокультурных и геополитических реалиях», определяющие общие направления тенденции внедрения национальной программы «Біртұтас тәрбие», такие, как ценностные аспекты воспитания подрастающего поколения, анализ возможностей и лучших практик по внедрению единой программы воспитания, поддержка взаимодействия школ и семьи в воспитании ценностных ориентиров детей и молодежи, изучение путей создания безопасной и поддерживающей образовательной среды в организациях образования.

Материалы Конференции посвящены обсуждению актуальности педагогического наследия Ы. Алтынсарина в контексте современных ориентиров ценностных смыслов воспитания, научных основ аксиологических аспектов обучения и воспитания, а также вопросы готовности педагогов к современным вызовам в отечественном образовании, педагогической готовности педагогов к инновационной деятельности с использованием цифровых ресурсов. Материалы данного сборника могут быть интересны ученым, преподавателям вузов и колледжей, учителям школ и воспитателям дошкольных учреждений, педагогам-психологам, магистрантам и студентам.

ISBN 978-601-356-498-2

9 786013 564982

УДК 37.02
ББК 74.00

ӘОЖ 37.034

ҰЛТТЫҚ ҚҰНДЫЛЫҚТАРҒА НЕГІЗДЕЛГЕН БІЛІМ МЕН ТӘРБИЕНІҢ САБАҚТАСТЫҒЫ

Еришова Асыл Аубакировна

математика пәнінің мұғалімі

Ы. Алтынсарин атындағы мамандандырылған
мектеп - гимназия - интернатының
Қостанай қ., Қазақстан

Аңдатпа

Кез-келген ұлтты өзге ұлттардан ерекшелеп тұратын дүние ол – ұлттық құндылықтар. Мақалада орыс тілді сыныптарда тек тілді ғана үйретіп қана қоймай, ұлттық құндылықтар негізінде тұлғаны рухани адамгершілікке тәрбиелеу жайлы айтылады.

Тірек сөздер: педагогика, тіл білімі, ұлттық құндылық, насихат, психология, білім беру, тәрбие, тарих, ұлт.

Аннотация

Отличие каждой нации в ее национальных ценностях. В статье обучение языку в русских классах должно идти наряду с воспитанием, привитием национальных ценностей, чело вечности.

Ключевые слова: педагогика, языкознание, национальные ценности, пропаганда, психология образование, воспитание, история, нация.

Abstract

The difference of each nation is in its national values. In the article, language teaching in Russian classes should go along with education, inculcation of national values, humanity.

Key words: pedagogy, linguistics, national values, propaganda, psychology of education, upbringing, history and nation.

Білім беру саласында ұлттық құндылықтарды дәріптей отырып рухани адамгершілікке тәрбиелеудің маңызы өте зор. Біз орыс сыныбына қазақ тілі мен әдебиетінен білім бере отырып, негізгі мақсатта тек тіл үйренуге, білім беруге ғана басымдық бермейміз. Сонымен қатар, қазақ халқының ұлттық құндылықтарын да насихаттай отырып, адамгершілікке тәрбиелеу жолдарын қарастырамыз. Бұл Қазақстанда тұрып жатқан орыс тілді ұлт өкілдерінің мектеп табалдырығында білім алушыларына рухани құндылықтарды таныстыру ғана емес, сол арқылы тағлымды тәрбиеге баулу жолдары. Бүгінгі білім алушы ұрпақтың тілге деген құрметі өте жоғары. Орыс тілді сыныптарда білім алушылардың қазақ тіліне деген қызығушылығы, олардың қазақтың ұлттық салт-дәстүрі мен құндылықтарына көзқарасы да өте жақсы. Оны үйренуге, зерттеуге деген құштарлықтарынан, тереңірек білуге деген сұраныстарынан анық аңғаруға болады. Ұлттық құндылықтар – олардың тарихи өзіндік ерекшелігі Отан, тіл, тарих, өнер, әдебиет және тағы басқалар сияқты көрініс тапқан қандай да бір этностық қауымдастық өкілдерінің рухани идеалдарының жиынтығы. Әр ұлттың дүниетанымы, ойлау түрі, темпераменті, ұлттық санасы және т. б. белгілі бір жолмен үйлеседі. Жалпыадамзаттық құндылықтар ұлттық құндылықтарға да тән орнықтылық және тұрақтылықпен сипатталады [1].

Расында да қазақ халқының да мәдениеті, тілі, тарихы тереңде жатқан халық. Сол құндылықтарды бүгінгі білім жүйесінде қолдана отырып біз білім алушыларға тағылым мен тәрбие, үлкенге деген құрмет, кішіге деген ізет, отбасылық дәстүрлі сыйластықтарды қалыптастырамыз. Бұл өте маңызды. Бүгінгі білім алушы жас ұрпақ, ертеңгі еліміздің тұтқасын ұстайтын болашағымыз екенін ескерсек, осы тұста ұлттық тәрбиенің де атқаратын рөлі ерекше. Білім беру мен ұлттық құндылықтарды

қалыптастыру отбасы құндылықтарын тіктеуден басталады. Қазіргі қоғамның тым салғырт қарап отырған отбасы тақырыбының ауытқуына немесе отбасы мәселелерінің кейінге шегерілуінен ақсаңдап жатыр десек те болғандай. Ал, қазақ халқының ұлттық құндылықтары ең алдымен осы отбасылық құндылықтарды айқындап береді. Отбасы құндылықтарын сақтай отырып, біз білім алушыны тұлғалық дамуға итермелейміз, тұлғалық даму жолында педогогикалық білім мен психологиялық ілімнің де ұштасып жатқаны рас. Білім мен тәрбие бір–бірімен ұштасып жатқандықтан бөліп қаруға болмайтын дүние. Ал тәрбиені рухани адамгершіліктен бөліп қарауға болмайды. Осы тұрғыдан алғанда ұлттық құндылықтардың да алатын орын биіктей түседі. Білім мен тәрбиеге терең қараған Мағжан Жұмабаев тәрбиелеу бағыттары туралы: Тәрбие төрт түрлі: дене, жан, ақыл тәрбиесі, сұлулық пен әдеп–құлықтәрбиесі. Егер де адам баласына осы төрт тәрбие тегісберілсе, оның тәрбиесі түгел болғаны. Бала мығым денелі, түзу ойлайтын, дұрыс шешетін, дәл табатын ақылды болса, сұлу сөз, сиқырлы әуен, әдемі түрден ләззат алып, жан толқындырарлық болса, жамандықтан жаны жиреніп, жақсылықты жаны тілеп тұратын құлықты болса ғана адам баласының дұрыс тәрбие алып, шын адам болғандығы... Балам адам болсын деген ата–ана осы төрт тәрбиені дұрыс орындасын деген тұжырым қалдырған [2].

Тереңірек зер салып қарасаң Мағжан Жұмабаев айтқан осы төрт тәрбиенің барлығы да ұлттық құндылықтарымыздың тамырынан бастау алады. Біз сол тағлымды оқушылардың санасына сіңіре отырып оларға өз беттерінше ізденуге мүмкіндік береміз. Бұл да баланың ойлай қабілетін, игеру мен қабылдау қабілетін дамытады. Ұлттық құндылықтар негізінде кез–келген тақырыпты талқыға салғанда әр қайсысының өз көз қарасы, өзінің айтар ойы шығады. Ал, сол ойды нақтылау үшін білім беру әдістемесінде өз еріктерімен іздеуге мүмкіндік беру маңызды. Бүгінде ақпарат алудың сан түрлі жолдары бар. Ақпараттық технология қарыштап дамыған кезеңде оқушылардың ізденуге де мүмкіндіктері көп. Ұлттық құндылық жайлы ізденген кезде, өздері де көргенін, білгенін тұжырымдап қабылдау деңгейлері де артады. Бұл да адамгершілік рухани дамудың бір үдерісі. Ата–бабаларымыз Ағаш еккен соң оны күтіп баптай білсең, еккен ағашың түзу өсіп, жеміс береді. Ал күтімін жасамасаң, қисық ағаш қайта түзеуге келмейді деген мағынасы терең пәлсафалық ойды қалдырып кеткен [4].

Біздің қазір санамызға ата бабамыздың бойымызға сіңірген тәрбиесі: мәдениеттілік, сөйлеу тіліміз, ділімізден бөлек, материалдық құндылығымыз: әдет–ғұрып, салт–дәстүр, тыйымдар арқылы санамыз жүйелі түрде дамып, өз адами құндылығымызды сақтап, ары қарай дамытудамыз. Осы тұрғыдан алғанда білім беру жүйесінде де осы тұжырымды ұстану маңызды. Себебі, бүгінгі білім алып отырған ұрпақ қалай тәрбиелеп, қай құндылыққа тарта алсақ сол құндылықты педогогикалық тұрғыда да, психологиялық тұрғыда да бойларына сіңіріп шығады. Міне, осы тұста тұлғаны рухани адамгершілікке тәрбиелеуде үлкен роль ойнайтыны анық көрсетіліп, белгіленіп келе жатқан дүние. Десе де, заманның қарыштап дамуында әрбір нәрсенің өзгеруі ғылыммен дәлелденген. Біз қазір даму деңгейінің көз ілеспес жылдамдықпен алға қадам басу үдерісінде өмір сүріп жатырмыз. Ал, білім мен бірге орыс тілді сыныптарда ұлттық құндылықты сіндіре отыру маңыздылығы өз қажеттілігін жоғалтпағанын тағы бір дүние арқылы түсіндіре кетсем. Ол – көптеген орыс тілді сыныптарда барлығы тек өзге ұлт өкілдерінің балалары емес екенін ескеру керек. Орыс тілді қазақ отбасыларының да балалары білім алады. Олардың ұлттық құндылыққа деген көзқарасын қалыптастыру барысында ұлттық негіздері қазақтың тамырында жатқан соң қабылдаулары да жоғары болады. Ия, бізде қазір бағзы замандағыдай Бесік жыры айтылмайды. Бірақ, бізде бесік жырын айтатын қуыршақтар немесе кәдімгі құрылғылар бар. Сіз жұмыс істеп жүрсеңіз де, сәбиіңізді

тәрбиелей аласыз. Өзіңіз оқыңыз, ұрпағыңыз да оқиды. Сіз жасаңыз, олар да сіз жасаған дүниені қайталайды. Ғасырымыз ғарыштап дамыған жыл болса да, ең бірінші адамның адаммен адамша сөйлесуі, тіл арқылы байланыса білуі, көз арқылы мейірімдерін төгіп, құлақ арқылы жылы сөздерді ести алуы, түйсік арқылы түсініп, сананы ойға салуы – бәрі адам болмысының бір–біріне деген махаббаттарынан бастау алып, толығыатынын және бұл қанға сіңіп, адамгершілікке тәрбиеленетінін, рухани дами алатындығының белгісі екенін ұмытпауымыз керек [3]. Бізге қазір осы аталған дүниелер жетпей тұр. Себебі, біз барлық дүниені қолымыздағы ғаламтор мен әлеуметтік желілерге байлап тастағанбыз. Ал ұлттық құндылықтар сол кемшілікті жойып жібермесе де, азайтуға, адами қарым–қатынасқа итермелейді. Қазақ халқының қай ұлттық ойынын, қай салтын, қай дәстүрін алып қарамаңыз онда адамның адаммен байланысы бірінші орында, тіл қатысу, сөйлесуі алғашқы орында тұрады. Тұлғаны ұлттық құндылықтар негізінде рухани–адамгершілікке тәрбиелеудің бірден бір көзі: Дене тәрбиесі – салауатты өмір салтын ұстану. Жан тәрбиесі – кітаптар оқу, кинолар көру, қоғамға қайырлы іспен айналысу.

Ақыл тәрбиесі – үлкен–кіші, құрбы–қатарларымен кез келген тақырыпта әңгіме қозғап, оны талдай алу. Сұлулық пен мінез–құлық тәрбиесі – тазалық, әдептілік... Демек, біз өз тәрбиемізбен ұрпағымызға сабақ бере отырып, ұлттық құндылығымызды сақтап қала аламыз. Қоғам байлығы – әдепті адам екенін әсте естен шығармауымыз керек. Осы мақсатта ұстаздардың оқушы тәрбиесіндегі рөлі өте маңызды. Әдетте, оқушылар ата–аналарынан гөрі ұстаздардың ықпалына сүйенгенді ұнатады. Сол себепті біз, ұстаздар әрдайым Ұстаз... жаратылысынан өзіне айтылғанның бәрін жете түсінген, көрген, естіген және аңғарған нәрселердің бәрін жадында жақсы сақтайтын, ешнәрсені ұмытпайтын алғыр да аңғарымпаз ақыл иесі, мейлінше шешен, өнер–білімге құштар, аса қанағатшыл, жаны асқақ және ар намысын ардақтайтын, жақындарына да, жат адамдарына да әділ, жұрттың бәріне жақсылық пен ізгілік көрсетіп, қорқыныш пен жасқану дегенді білмейтін батыл, ержүрек болуы керек, – деген Әл–Фараби бабамыздың тұшымды ойыненстен шығармауымыз керек. Әйткені, болашақ ұрпаққа алғашқы тәрбиені беретін – ұстаз! Оқушыларға отбасы құндылықтары, Отанға деген махаббат, мемлекет, қоршаған орта, адам өмірінің маңыздылығы туралы түсіндіру, оны есінде қалдыру ұстаздың басты жұмысы. Сол себепті, сөйлеу мәнерінен бастап, адам әдебіне дейін ерінбей үйретеміз. Сабақ өту барысында мұғалім баланың жан дүниесі мен сырт келбетіне дейін көңіл бөлуі керек. Ал, соның ішінде оқушы жүрегіне жол табу – бала болашағының бастауы болып есептеледі. Мағжан Жұмабаев айтқандай, төртінші тәрбие – сұлулық пен мінез–құлық тәрбиесін де басты назарда ұстап отыруымыз керек. Оқушылардың еліне, туған жеріне деген сүйіспеншілік, мақтаныш сезімдерін ояту, арттыру – ұстаздың басты міндеттерінің бірі. Отбасының ең жақын жандардан, ал Отанның отбасыдан құралатынын саналарына құю білу, соның ішінде, қоғам байлығы – әдепті адам екенін түсіндіру тұлғаны ұлттық құндылықтар негізінде рухани–адамгершілікке тәрбиелеу болып табылады. Тәуелсіздік алғаннан кейін мемлекетіміздің ұлттық рәміздері, ұлттық құндылықтары пайда болды. Дәстүрімізді жаңғыртудамыз. Әрине, осы құндылықтарымызбен мақтанамыз. Бір жылдығын ойлаған халық бидай егеді, Жүз жылдығын ойлаған халық ағаш егеді, Мың жылдығын ойлаған халық саналы ұрпақ тәрбиелейді, – деген даналы сөз бекер айтылмаған [4]. Ата–бабаларымыз ғасырдан ғасырға, ұлттық рухани және материалдық құндылықтарымызды ұрпақтан ұрпаққа жеткізіп, тәрбиелеп отырды. Соның арқасында біз, қазақ ұлты өз құндылығымызды жоғалтпай, кісілігімізбен, қонақжайлы ғымызбен, сыйластық, кішіпейілділік, салауаттылық, ізгілік, еркіндік, өнерпаздығымызбен әлемді бағындырып, өзіміздің мәдениеттілігімізге тамсандырудамыз. Десек те, он саусақтың бірдей болмайтыны секілді қоғам құрушылар да әртүрлі ойда,

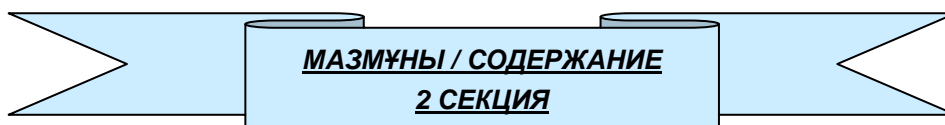
көзқараста, әртүрлі тәрбиемен өседі. Одан бөлек, қоғам дертіне айналып отырған гаджеттерге тәуелділік те сананы улап, құндылықтың жойылуына әкеліп соғуда. Қоғамды қазір ештеңемен таң қалдыра алмайсың. Сол себепті, біз ұрпақтың дұрыс тәрбие алып, ұлттық құндылықтарымызды жоғалтпауға жұмыс істеуіміз керек. Біздің негізгі мақсатымыз тіл үйрету ғана емес. Мақсатымыз қазақ тілінің маңыздылығын, тіліміздің көркем екенімен қоса, ұлттық құндылығымыздың мыңдаған элементтерін әрбір сабақта айтып отыру. Айту ғана емес, өз мәдениетімізбен, әдебиетімізбен, әдебімізбен, киім үлгімізбен дәріптеп, саналарына сіңдіре білу. Кез келген қазақтың ұлттық дүниелерін насихаттау арқылы біз қоғам ойын өзгерте аламыз. Жас ұрпақ заман ағымына еріп, үздіксіз даму үстінде болса да, өз ұлтымыздың нақыштарын әсерлеп көрсету, әдемі ұсыну арқылы олардың санала рынан ерекше орын аламыз.

Қазақ ұлттық киімінің өзі өзге түгілі өз қазағымызды да тамсандырары хақ. Сол себепті, ғасырмен бірге біз де ұлттық құндылығымызды жоғалтпай, керісінше дами, дамыта білуіміз керек. Талғамы бөлек, дәстүрі ерек өз ұлтымыздың құндылықтарын негізге ала отырып, әрбір тұлғаны сәт сайын рухани адамгершілікке тәрбиелей беруіміз шарт! Егер балалар бірдемені түсінбейтін болса, онда оқытушы оларды кінәлауға тиісті емес, оларға түсіндіре алмай отырған өзін кінәлауға тиіс деген Ыбырай Алтынсариннің сөзін ойға алатын болсақ, онда шынымен де өз білімімізді, тәжірибемізді бала санасына құя алмай отырған өзімізді кінәлауға тиіспіз. Қоғам байлығы – әдепті адам дегендей, қоғамды тәрбиелейтін өзіміз. Қоғам өзгерсе де педагог келбеті ешқашан өзгермек емес. Өзгерген тек өмірдің кейбір өрнектері ғана. Бұны біз естен шығармауымыз керек. Бабаларымыз ұлттық құндылық негізінде ұрпақты тәрбиелеп келген. Бұл үрдісті біз де жалғастыра бермекпіз. Ұлттық құндылықтар негізінде тұлғаны рухани–адамгершілікке тәрбиелеу барысында ескеретін жайттарға, ұстазға артылатын жауапкершілікке тоқталдық. Ұлттық құндылықтарға тәрбиелеу барысында ой қозғап, білім алушы оқушыға өзінше ізденуге мүмкіндік бере отырып таным көкжиегін кеңейтуге болатынын да жіктей алдық. Жалпы ғылыми тұрғыда алғанда білім беру мен тарихтан екшеліп бізге жеткен ұлттық құндылықтар бүгінгі білім беру жүйесінде тәрбие құралы бола алатынын тағы бір дәлелдей алдық.

Әдебиеттер тізімі:

1. Уикипедия ашық энциклопедиясы деректерінен алынды.
2. Мағжан Жұмабаев Педагогика 1992 жылы Алматы қаласы, Ана тілі баспасы
3. Аюбай Құралұлы Ұлттық дүниетаным Алматы. 1997жыл
4. Нақылдың төркіннамасы : нақылдың туу тарихы / М. Әлімбаев ; ред.: С. Дәуітов. – Алматы, 1996. – 224 б.

**ҚР БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМДАРЫНДА БІРТҰТАС ТӘРБИЕ БАҒДАРЛАМАСЫН
ЕНГІЗУДІҢ ҮЗДІК ТӘЖІРИБЕЛЕРІ**

**ЛУЧШИЕ ПРАКТИКИ ВНЕДРЕНИЯ ЕДИНОЙ ПРОГРАММЫ ВОСПИТАНИЯ В
ОРГАНИЗАЦИЯХ ОБРАЗОВАНИЯ РК**

Абдильманова Дина Салимовна	Балабақшадағы балаларға эстетикалық тәрбие берудегі ұлттық өнердің маңыздылығы	1051
Абдрахманова Майя Жетписбаевна	Оценка прочитанной информации для развития аргументированного монолога через использование несплошных текстов	1055
Абилькаримова Жанар Казикановна	Роль образовательных кружков в реализации воспитательной стратегии начальной школы: методы, подходы и перспективы	1060
Абсолямова Гульнара Владимировна, Елеусизова Гульнара Досумхановна	Роль взаимодействия школы и семьи в системе реализации Программы целостного воспитания «Біртұтас тәрбие»	1066
Алғалиева Гүлжанат Султанқызы	Біртұтас тәрбие – жаңа қадам, мүмкіндіктер мен жетістіктер	1071
Алибекова Алина Гаджикурбановна	Эффективные методы и практики внедрения программы «Біртұтас тәрбие» в дошкольной организации	1076
Атоварова Юлия Анатольевна, Альмеева Елена Валерьевна	«Мультимедийная журналистика» в современной школе: практика воспитания ключевых ценностей в рамках единой программы «Біртұтас тәрбие»	1079
Ахметқали Гүлдана Серікқызы	Единая программа воспитания и её адаптация для нужд детей с расстройством аутистического спектра в системе образования Республики Казахстан	1084
Вертянкина Любовь Васильевна, Макаева Кристина Владимировна	Погружение в языковую среда через использование на занятиях национальных игр	1088
Герасимова Ольга Юрьевна	Интеграция ценностно–ориентированных подходов единой программы воспитания «Біртұтас тәрбие» в развитие исследовательской инициативности младших школьников	1091

2 СЕКЦИЯ

Гималетдинова Умут Асыгатовна, Есенова Кинжекуль Омаровна	Қазақ тілі мен әдебиеті сабақтарында «Біртұтас тәрбие» бағдарламасы аясында ұлттық құндылықтарды баулу аспектілері	1096
Данченко Татьяна Владимировна, Жиенбаева Алёна Владимировна	Развитие коммуникативных и творческих компетенций за счет применения на уроках цитат недели	1100
Дильдибекова Гульнара Айсәевна, Койшина Айман Мухамеджановна	Образовательный терренкур «Экотайм» как одно из условий развития экологических дошкольников	1104
Досмаилова Светлана Султановна, Нургазина Айгерим Жумагазиевна	Сабақта және сабақтан тыс уақытта тәрбиелеудің құндылықтарын жүзеге асыру негіздері	1109
Едревская Людмила Валерьевна	Воспитание активного читателя на примерах взаимосвязи литературных произведений как средство реализации Национального проекта «Балалар кітапханасы»	1113
Елдос Анар Нұрлыбекқызы	History of formation of official business style in the Kazakh language	1117
Ерекин Айдын Муратович, Хамзина Күлшат Бақытжанқызы	Біртұтас тәрбие бағдарламасы: жан –жақты тұла қалыптастырудың негізі	1120
Еришова Асыл Аубакировна	Ұлттық құндылықтарға негізделген білім мен тәрбиенің сабақтастығы	1123
Есенова Эльмира Есмагуловна, Хусайнова Жузира Мусиновна	Биология пәнінің тәлім –тәрбие берудегі рөлі	1127
Жайворонко Ирина Алексеевна, Ткач Надежда Алексеевна	Программа «БіртұтасТәрбие»: новые подходы и ценности воспитания в современной школе	1130
Жандауова Шолпан Еркиновна, Братышева Мария Владимировна	Использование информационных технологий на уроках математики как один из путей преодоления проблемы «клипового мышления» обучаемых	1135
Жумаева Алтын Сагингалиевна, Сәлімжан Аңсағаным Сәлімжанқызы	Қазақ тілі мен әдебиеті сабақтарында біртұтас тәрбие бағдарламасы құндылықтарын енгізе оқытудың әдістері	1141
Жунусова Гулбаршын Кабылжановна, Зарлыханова Алмагуль Адильбековна	Жаңаша білім беру үрдісінде біртұтас тәрбиенің рөлі	1145
Жунусова Марина Яковлевна	Патриотическое воспитание в современной школе в рамках реализации программы «Біртұтас тәрбие»	1151
Заманбекова Алия Заманбековна	Білім беру ұйымдарындағы оқу–тәрбие үдерісінде құндылықтар жүйесін қалыптастыру жолдары	1156

2 СЕКЦИЯ

Злая Элина Владимировна, Жандауова Шолпан Еркиновна	Utaigra – универсальный учебный ресурс, как средство формирования познавательного интереса к учебной деятельности	1161
Ибатова Айгуль Куанышбаевна	Роль куратора в адаптации студентов первого курса колледжа в контексте реализации программы «Біртұтас тәрбие»	1165
Иржанова Рыскуль Касымхановна	Көркем еңбек – ұлттық құндылықтың өзегі	1168
Искакова Гульжан Сагиевна, Алпысбаева Назым Сартонкызы	Мектеп оқушыларын рухани–адамгершілікке тәрбиелеу барысында ұлттық тәрбие негіздері	1174
Исмагулова Эльвира Бахитбековна	Совершенствование двигательной активности дошкольников, имеющие нарушения речи посредством введения в систему физического воспитания нейроигр	1178
Кабылбекова Гульнара Саматовна, Картпаева Адина Армановна	Біртұтас тәрбие бағдарламасы: ұлттық жаңа сананы ұлттық құндылықтар арқылы қалыптастыруға болады	1183
Кадашева Шолпан Алпысбаевна, Щербаева Кундызай Сейткалиевна	Біртұтас тәрбие балабақшадан басталады	1186
Калиаскарова Индира Мияссаровна	«Біртұтас тәрбие» бағдарламасы: балаларға ұлттық құндылықтар негізінде білім беру мәселесі	1190
Кашелюк Татьяна Ивановна	Программа «Буртутас тарбие: педагогические находки и практическое применение»	1193
Келинбердиева Ырсалды Сиехановна	Үздіксіз білім беру жүйесіндегі тәрбие тұжырымдамасындағы ұлттық тәрбиенің жүзеге асуы	1196
Клышбаев Серик Егинбаевич	Кейкі батыр – дала күресінің дара тұлғасы	1201
Коваленко Марина Викторовна	Инклюзивные практики в контексте реализации Единой программы воспитания в организациях образования	1204
Кункабаева Сарбинас Сериковна	Методы развития внутренней мотивации учебной деятельности как фактор академической успешности старшеклассников	1210
Кусаинова Мейрамгуль Маратовна, Жакиянова Жанна Калтаевна	Қазақ тілі мен әдебиеті сабақтарында біртұтас тәрбиені енгізу жолдары	1214

2 СЕКЦИЯ

Кушмурзина Даметкен Хажмухановна, Жусупова Инкар Алликовна	Бастауыш сыныпта уақыт өлшем бірліктерін оқытудың білімдік, тәрбиелік және дамытушылық рөлі	1220
Лекерова Любовь Маратовна, Жандауова Шолпан Еркиновна	Ментальная арифметика как средство развития математической компетенции у учеников 1 класса	1227
Майстренко Валерия Юрьевна	Формирование ценностей воспитания среди детей и молодежи на уроках литературы в контексте программы «Біртұтас тәрбие»	1231
Мальцева Татьяна Александровна	Практика реализации программы воспитания в образовательных организациях высшей школы	1235
Мамырканова Мендыгуль Сартаевна	Роль исторического образования в формировании гражданской идентичности	1239
Махмутова Мархаба Даулетжановна, Молдахметова Алия Досымбековна	Исследование влияния метода триз на развитие креативного мышления учащихся 7 классов на уроках искусства	1243
Маркина Зейнеп Бакитжановна	Біртұтас тәрбиені негізге ала отырып Ыбырай Алтынсарин шығармаларын оқыту	1249
Михалькова Людмила Васильевна	Формирование творческих компетенций через вокальное исполнительство у детей дошкольного возраста	1253
Молдашова Айнагүл Баймұқанқызы, Калимжанова Роза Лаиковна	Роль воспитательных программ в профилактике профессионального выгорания среди курсантов и сотрудников ОВД	1256
Мукашева Альбина Бауржановна	Интеграция ценностно –ориентированного образования в преподавание математики	1262
Мурзабекова Келбет Бирмаганбетовна	Ұлттық құндылықтарды дамыту: Ыбырай Алтынсарин әңгімелері арқылы жас ұрпақты тәрбиелеу	1267
Мустафина Асель Сапарғалиевна, Абдулина Айгуль Сапарғалиевна	Идеи Ыбырая Алтынсарина в реализации программы «Біртұтас тәрбие бағдарламасы»	1270
Назарова Гулмира Куандыковна	Тәрбие–біртұтас үдеріс	1274
Нургазина Нургуль Отарбаевна, Тагаева Аружан Бауыржановна	Білім беру жүйесіндегі балалар мен жастарды тәрбиелеудің құндылықтары	1278
Нуркина Батима Ауезхановна, Нугуманова Нургуль Куанышбековна	Білім беру саласында дара ұстаздың рөлі	1281

2 СЕКЦИЯ

Обиух Мария Николаевна	Эффективные методы реализации программы Біртұтас тәрбие в условиях современного детского сада	1284
Осипова Бахиткуль Кайроллиевна	Біртұтас тәрбие негізінде оқушылардың эмоционалдық саулығын қамтамасыз ету	1288
Полешко Татьяна Анатольевна, Миллер Татьяна Витальевна	Интеграция традиционных национальных ценностей в современные образовательные программы	1292
Рахимова Гизат Батыржановна	Изучение биографии и творчества Ыбырая Алтынсарина как инструмент привития общечеловеческих и национальных ценностей в контексте единой программы воспитания	1297
Редикульцева Юлия Владимировна, Бекмухамбетова Жанылдық Каирбековна	Использование методов и приемов технологии кроссенс в развитии креативного мышления у детей старшего дошкольного возраста	1301
Рогожина Татьяна Александровна, Ли Ляззат Абаевна	Дебаты – фундамент интеллектуального развития личности	1305
Сармурзина Алия Коныспаевна	Опыт применения стратегий развития метакогнитивных навыков у старшекласников	1308
Сикун Людмила Николаевна	Чат–ассистент GRT как инструмент планирования воспитательных мероприятий для детей с ООП в рамках программы «Біртұтас тәрбие»	1313
Смирнова Анна Александровна, Земцова Наталья Анатольевна	Интеграция программы «Біртұтас тәрбие» в образовательный процесс на уроках математики	1317
Солоха Ирина Константиновна, Гавриляк Инна Михайловна	Ценности воспитания как основа гармоничного развития детей в начальной школе	1322
Тельгарина Айгуль Сарсеновна,	Ценности воспитания детей и молодежи в системе образования Казахстана: опыт, проблемы и решения	1327
Тлеулина Галия Жамалетдиновна	Педагогический опыт по реализации программы «Біртұтас тәрбие» в условиях дошкольной организации на занятиях музыки	1330

2 СЕКЦИЯ

Умарова Бибигуль Ахметкалиевна, Хасенова Мадина Маратовна	Ұлттық құндылықтар және оларды оқу үдерісіне интеграциялау	1335
Упорова Екатерина Юрьевна	Проектная деятельность как действенный способ формирования социальной ответственности студентов колледжей	1339
Усенко Галина Васильевна	Практика внедрения программы «Біртұтас тәрбие» через серию интерактивных интеллектуальных игр в образовательном пространстве школы	1343
Успанова Айнура Оразбековна, Молдахметова Гульнар Муратовна	Ұлттық ойын – ұлт болашағы	1346
Фарафонова Наталья Николаевна	Воспитательная работа в дошкольной организации на основе Единой программы воспитания	1350
Фоменко Александра Сергеевна	Практические аспекты формирования готовности педагогов к инклюзивному образованию	1352
Хамзина Күлшат Бақытжанқызы, Ерекин Айдын Муратович	Мектептегі тәрбие жұмысының ерекшеліктері	1356
Шагатаев Салмагамбет Елеубаевич, Урумбаев Куаныш Дулатович	«Lesson study» на уроках физической культуры	1360
Шамекешева Светлана Петровна, Эмомова Лилия Тимуровна	Воспитательный аспект современного урока русского языка и литературы в рамках программы «Біртұтас тәрбие»	1365
Шудабаева Жанар Жумабаевна	Развитие коммуникативных и творческих компетенций за счет применения на уроках цитат недели	1370
Юркова Светлана Владимировна	Значение кюя в музыкальном воспитании дошкольника	1373